

KATALOG IZLOŽBE: IZ FONDOVA I ZBIRKI NUBBIH

EXHIBITION CATALOGUE: FUNDS AND COLLECTIONS OF THE NULBIH

U okviru proslave 60-togodišnjice postojanja i rada Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine pripremljen je katalog prigodne izložbe pripremljene o temi: „Iz fondova i zbirke NUB BiH“.

Nacionalna i univerzitetska biblioteka BiH prošle je godine proslavila 60. godina svog postojanja i rada. Ova biblioteka, tokom više od pola vijeka svog djelovanja, može se pohvaliti i pored svih nedaća koje su se dogodile u nedavnoj prošlosti, značajnim fondovima koje je sačuvala i uspjela rekonstruisati poslije katastrofalnog uništavanja 25./26. avgusta 1992. godine. Uprkos katastrofalnom razaranju, sačuvan je najznačajniji dio fonda ove biblioteke, a to su specijalne zbirke u kojima se čuvaju dokumenti o tradiciji naših naroda, o njihovim specifičnostima i o njihovom zajedništvu.

U okviru proslave 60-togodišnjice NUB-a BiH održana je i izložba pod nazivom "Iz fondova i zbirke NUB BiH", a kao prateći dokument izložbe izrađen je katalog u kojem su pobrojane sve izložene publikacije, svjedočanstva dragocjenog kulturnog nasljeđa i suživota u Bosni i Hercegovini. Katalog je sačinjen vrlo pregledno, sa preciznim bibliotečkim opisom publikacija. Prilikom izrade kataloga autori su popis izložene građe koncipirali u pet cjelina i to:

1. Rukopisi i rariteti pretežno štampani u BiH
2. Karte BiH i geografska građa od 16. - 19. st.
3. Periodika i službene publikacije
4. Publikacije štampane u ratnom periodu 1992. -1995. god., kod nas i u inostranstvu
5. Izdanja NUB BiH

1. Prva cjelina, rukopisi i rariteti, jedna je od najznačajnijih i istorijski najvrijednijih zbirki koje u svojim fondovima čuva NUB BiH. Svaka od ovih publikacija nabrojanih u katalogu zaslužuje posebnu pažnju zbog umjetničke, sadržajne, istorijske ili kulturološke vrijednosti. Tu se mogu naći i vrlo vrijedna djela islamskih autora i prepisivača kao npr. :

- Kur'an (prepisao Husein Bošnjak, 1169.h.g. (i.e.) 1755.-'56. godine)

- Tešanjski sidžil (rukopis)

- Fočanski sidžil (rukopis)

Vrlo vrijedna djela bosanskih franjevac iz 17. i 18. st.kao

što su:

- Divković Matija. Nauk karstianski...Sto čudesa u Mlecie: po Petru Mariu Bertanu, 1611

- Lastrić, Filip. Epitome vetustatum Bosnesis provinciae. Anconae, Ex typographia Petri Pauli Ferri, 1776. i drugo.

U ovom dijelu kataloga zastupljena su i vrlo značajna ćiriljska djela, kao napr. iz 16. st.

- Četveroblagovjestje. Štampano u Mrkšinoj crkvi 24. juna 1562.

Takođe, treba pomenuti i vrijedne prve bosanskohercegovačke udžbenike kao što su:

Eksponati sa izložbe

- Bukvar: za osnovne škole u Vilajetu bosanskom. Sarajevo: Vilajetska štamparija, 1867.

- Prva čitanka: za osnovne škole u Vilajetu bosanskom. Sarajevo: Bosansko-vilajetska štamparija, 1868.

- Gramatika bosanskog jezika: za srednje škole: nauka o glasovima i oblicima. Dio I-II. Sarajevo: Zemaljska vlada za Bosnu i Hercegovinu, 1890.

- Čengiđ, Jusuf Avdija: poučna knjižnica za muslimansku mladež. Sarajevo: Spindler i Loschner, 1894.

- Milaković, Josip. Književni pupoljci učiteljskih pripravnika u Sarajevu: 1887. - 1912. Sarajevo: autor, 1912.

2. Druga cjelina kataloga izložbe su karte Bosne i Hercegovine i geografska građa od 16. - 19. st. od kojih treba spomenuti samo neke kao što su

- Sclavoniae, Croatiae, Carniae, Istriae, Bosniae finitimarumque regionum nova descriptio. Nurnberg: Augustin Hirschvogel, 1565.

- Bosna vilayeti. 1:1 500 000. (Istanbul 187?). (Karta Bosanskog vilajeta nepoznatog turskog autora)

3. Iz treće cjeline koja obuhvata periodiku i službene publikacije, a kao posebno pažnje vrijedno, treba izdvojiti prvi bosanskohercegovački list štampan u BiH:

-Bosanski vjestnik: list političkog i poučnog sadržaja / vlasnik i urednik Ignjat Sopron; urednik Miloš Mandić. God. 1, br. 1-39(1866)-god. 2, br. 1-12(1867). Sarajevo: Sopronova pečatnja, 1866-1867.

a zatim i:

- Behar: list za pouku i zabavu / urednici Safvet beg Bašagić...(et.al.). Sarajevo: Risto J. Savić, 1900-1911.

- Bosanska vila: list za zabavu, pouku i književnost / urednici Nikola T. Kašiković Sarajlija...(et.al.). Sarajevo: E. Špindlera, 1885-1914.

- La Alborada=(Svitanje). Sarajevo: Elias E. Kajon, 1900-1901.

Pažnje vrijedni su i prvi službeni listovi i službene publikacije:

- Bosna: list za vilajetske poslove, vijesti i javne koristi / urednici Mustafa Refet Imamović...(et.al.). - God.1(1866)-god. 13(1878). Sarajevo: Vilajetska štamparija, 1866-1878.

- Neretva: političko-informativne novine hercegovačkog vilajeta / urednik Mehmed Hulusi. God. 1(1876)-god. Mostar: Tiskara Vilajeta hercegovačkog, 1876.

- Zemaljski ustav (štatut) za Bosnu i Hercegovinu: previšnjim rješenjem od 17. februara 1910: Srpska dionička štamparija, 1910.

4. Kao vrlo značajno treba pomenuti četvrtu cjelinu kataloga u kojoj su navedene publikacije štampane u ratnom periodu od 1992-1995. god. kod nas i u inostranstvu, kako periodične, tako i monografske publikacije.

5. U petoj skupini su predstavljena izdanja NUB BiH. U okviru ovih izdanja zastupljene su najrazličitije teme zahvaljujući izdavačkoj djelatnosti koja se odvija u okviru četiri edicije. Tu su se našli reprinti knjiga spašenih iz "Vijećnice", stručna bibliotečka literatura, bibliografije, te posebno treba istaći časopis NUB-a - Bosniaca.

Ovom izložbom i katalogom kao pratećim dokumentom dat je značajan uvid u rad biblioteke na očuvanju dokumentarnog naslijeđa. Katalog je vrlo iscrpan izvor o publikacijama koje u svojim fondovima čuva i obnavlja NUB BiH, te je stoga svojevrsno svjedočanstvo o proteklih 60. godina rada ove biblioteke kao institucije kulture od značaja za BiH, a posebno za bibliotekarstvo.

Biljana Zarić